

Avsluta

Oavsett om det är en kort aktivitet eller en verksamhet som pågår under en längre tid så är det viktigt att regelbundet stämma av vad deltagarna tycker och koppla tillbaka till de syftet, mål och förväntningar som fanns vid start.

Behåll, utveckla, avveckla, övrigt

Utvärdera en aktivitet.

Passar i grupper på fyra personer upp till 20 personer.

Syfte

Utvärdera en aktivitet.

Genomförande

Varje deltagare får en bunt post-it-lappar, gärna i fyra olika färger. Ledaren ritlar upp fyra fält på ett blädderblock eller på tavlan: Behåll, Utveckla, Avveckla.

Övrigt

Deltagarna kommenterar de olikafälten genom att skriva ner sina synpunkter på post-it-lapparna, en synpunkt per lapp. Gå laget runt och låt deltagarna presentera sina lappar och sätta upp dem under rätt rubrik. När alla är klara samtalar man i helgrupp om den samlade bilden.

Tidsåtgång

Cirka 30 min beroende på antal deltagare.

Användningsområde

Passar i grupper på cirka fyra personer upp till 20 personer.

Nätträff

Synpunkterna går att lägga ut skriftligt och sedan sammanställa till en helhetsbild.

Brevet till mig själv

*Egen reflektion om aktiviteten.
Passar i alla grupper oavsett storlek.*

Syfte

Egen reflektion om aktiviteten.

Genomförande

Alla deltagare får skriva ett brev till sig själva som ingen annan kommer att läsa. Om det är möjligt kan ledaren ta på sig att posta brevet inom en rimlig tid, kanske 2–3 månader. Olika förslag på vad brevet kan handla om:

- Tre insikter eller lärdomar
- Det som berörde mig mest
- En deltagare jag lärde mig mycket av
- Som ett resultat av kursen ska jag....

Tidsåtgång

10–20 min.

Användningsområde

Passar i alla grupper oavsett storlek. Bra att använda för att ge utrymme för egen reflektion kring vad man har fått ut av aktiviteten. När brevet dyker upp några månader senare fungerar det också som en bra påminnelse om det man varit med om.

Nätträff

Det fungerar bra att maila brevet till ledaren som samlar ihop alla brev och senare skickar ut dem.

Heta Stolen

Utvärdera en aktivitet.

Det bör vara en grupp på minst tio personer.

Syfte

Utvärdera en aktivitet.

Genomförande

Gruppen sitter på stolar i en ring. Ledaren läser upp ett påstående kring den aktivitet man genomfört. Deltagarna ska nu ta ställning till påståendet genom att antingen ställa sig upp eller sitta kvar. Den som instämmer i påståendet sitter bekvämt kvar på sin stol. För den som inte håller med blir stolen så »het« att de måste byta plats med en annan deltagare. Se till att det finns en tom stol om det endast är en deltagare som inte håller med och vill byta plats. När alla har tagit ställning kan du som ledare be några av deltagarna att utveckla sitt ställningstagande. Se gärna till att både någon som tagit ställning mot och någon som tagit ställning för får komma till tals i samtalet. Fortsätt sedan med nästa påstående.

Exempel på påståenden att använda vid en utvärdering:

- Jag har fått många nya idéer
- Lokalerna har varit bra
- Det har varit en bra mix mellan aktivt deltagande från deltagarna och föreläsare
- Maten har varit bra
- Kursen har väckt många nya frågor
- Tempot har varit för intensivt
- Det finns teman jag trodde vi skulle behandla som vi inte tagit upp
- Kursen stämde med mina förväntningar

Tidsåtgång

10–20 min beroende på antal påståenden.

Användningsområde

Det bör vara en grupp på minst tio personer. Det går att variera påståenden efter de frågor man vill ta upp. En variant är att man inte har någon extra stol utan de deltagare som inte håller med byter plats samtidigt som den som står i mitten försöker ta en stol. Det leder till att någon blir utan stol och det är då den personens tur att komma med nya påståenden.

En annan variant om man har ont om plats är att deltagaren kan ställa sig upp om de inte håller med om påståendet eller sitta kvar om de håller med. Om det är många deltagare går det också att göra en variant som kallas heta foten. Principen är den samma som heta stolen, men deltagarna står i en ring i stället och håller upp sin fot.

Deltagarstyrda mål och utvärdering

Skapa engagemang och delaktighet genom att deltagarna själva definierar vad de vill uppnå med aktiviteten och sedan utvärderar mot uppsatta mål. Passar i grupper upp till 20 personer.

Syfte

Skapa engagemang och delaktighet genom att deltagarna själva definierar vad de vill uppnå med aktiviteten och sedan utvärderar mot uppsatta mål.

Genomförande

Processen inleds med att deltagarna två och två pratar ihop sig om högst tre saker man vill uppnå med aktiviteten. Man återsamlas i storgrupp och paren redovisar sina förslag och gruppen enas därefter om de viktigaste målen. Det är bra om det både är mål som är inriktade på processen, dvs. hur man ska arbeta tillsammans och på resultatet, dvs. vad man ska lära sig. Exempel på »Hur-mål«: Ett stort deltagande från alla, en positiv atmosfär där nya idéer tas tillvara etc. »Vad-mål«: Känna till vilket juridiskt ansvar man har som styrelse i en förening eller ha så bra kunskap om rättvis handel att jag kan berätta om det för andra etc. I slutet av aktiviteten får varje deltagare i uppgift att på en skala markera i hur hög grad man tyckte att målet uppnåddes.

Ett stort deltagande från alla i gruppen

Instämmer inte alls ① ② ③ ④ ⑤ *Instämmer helt*

Känna till vilket juridiskt ansvar man har som styrelse i en förening

Instämmer inte alls ① ② ③ ④ ⑤ *Instämmer helt*

Tidsåtgång

20–30 minuter för att sätta mål och cirka 15 minuter till att utvärdera.

Användningsområde

Passar i grupper upp till cirka 20 personer. Går att variera efter hur mycket tid man har till förfogande.

Nätträff

Alla kan presentera i hur hög grad man tycker att målen uppnåtts och lägga ut skriftligt.

Garnnystanet

Utvärdera en aktivitet.

Passar i grupper från 6–20 personer.

Syfte

Utvärdera en aktivitet.

Genomförande

Deltagarna ska sitta i en cirkel utan bord emellan sig. Ledaren börjar med att säga något, till exempel »Idag har jag fått med mig...« eller »Så här känner jag mig nu«. Ledaren behåller ändan av nystanet och kastar garnbollen vidare. Den som fått nystanet säger sitt, behåller tråden i sin hand och kastar vidare. Så går nystanet kors och tvärs tills alla har fått det.

Tidsåtgång

5–10 minuter, beroende på deltagarantal.

Användningsområde:

Passar i grupper från cirka 6–20 personer. Metoden kan också användas som en presentationsövning (se under starta).

Utvärdering med bilder

Utvärdera en aktivitet. När man använder bilder ger det oftast associationer som gör att man berättar andra saker än om man utvärderar utan koppling till en bild. Passar att använda i grupper på upp till cirka 20 personer.

Använd bilder från materialet Bildspråk (kan beställas från www.ordbruket.se) alternativt egna uttrycksfulla bilder.

Syfte

Utvärdera en aktivitet. När man använder bilder ger det oftast associationer som gör att man berättar andra saker än om man utvärderar utan koppling till en bild.

Genomförande

Lägg ut alla bilder på golvet eller på ett bord. Alla deltagare får välja en bild som beskriver något från den aktivitet de varit med om. Det kan t.ex. vara: Välj en bild som beskriver något du tar med dig, välj en bild som beskriver din känsla nu, välj en bild som beskriver det mest positiva med aktiviteten eller välj en bild som beskriver ditt helhetsintryck av aktiviteten. Låt bilden ligga kvar ifall det är någon annan som vill använda samma bild. Gå laget runt, alla visar upp den bild man valt och berättar varför man valt just den bilden.

Tidsåtgång

Cirka 20 min beroende på deltagarantal.

Användningsområde

Passar att använda i grupper på upp till cirka 20 personer. Fungerar både i grupper som inte känner varandra och i grupper där deltagarna känner varandra.

Tips

Bilder kan användas på många andra sätt, till exempel vid presentation eller för att beskriva förväntningar (se under starta). En variant av övningen är att istället för bilder välja något föremål som symboliserar det man vill säga om aktiviteten.

Utvärderingsmetod

Bra-mindre bra

Få möjlighet att för sig själv reflektera och sammanfatta det man varit med om. Ger en återkoppling till ledaren. Passar i alla grupper.

Syfte

Få möjlighet att för sig själv reflektera och sammanfatta det man varit med om. Ger en återkoppling till ledaren.

Genomförande

Alla deltagare funderar igenom följande frågeställningar och skriver ner tankar kring dessa på ett papper som sedan lämnas in till ledaren.

- Detta var bra
- Detta var mindre bra
- Till nästa gång önskar jag
- Hur har jag som deltagare fungerat?
- Något tänkvärt du vill dela med dig av

Tidsåtgång

Cirka 10 minuter.

Användningsområde

Passar i alla grupper. Detta är bra när man som ledare vill ha en tydlig återkoppling. Ger deltagaren möjlighet att vara anonyma.

Runda med ett ord

När man vill göra en kort utvärdering av en aktivitet men samtidigt ge alla möjlighet att säga något. Passar i grupper från fyra upp till 30 personer.

Syfte

När man vill göra en kort utvärdering av en aktivitet men samtidigt ge alla möjlighet att säga något.

Genomförande

Ta en runda där alla deltagare med ett ord får beskriva aktiviteten. Exempel på frågor att utgå ifrån: Vad tar jag med mig, vad var det bästa eller hur har det varit.

Tidsåtgång

5–15 min beroende på gruppens storlek.

Användningsområde

Passar i grupper från fyra upp till cirka 30 personer. Intressant att se hur endast ett ord kan säga så pass mycket.

Nätträff

Metoden går bra att använda på video- eller telefonkonferens eller kan läggas ut skriftligt.

Linjen

Utvärdera en aktivitet och visuellt få en bild av deltagarnas åsikter. Kan användas i alla typer av grupper.

Syfte

Utvärdera en aktivitet och visuellt få en bild av deltagarnas åsikter.

Genomförande

En tänkt linje skapas på golvet i rummet. Be deltagarna att placera sig på linjen utifrån hur mycket de instämmer med det första påståendet, från 0–100 %. Låt sedan deltagarna stående samtala några minuter med de personer som står närmast om varför de valt att ställa sig just där. Låt några deltagare berätta för gruppen om sitt ställningstagande. När samtalet känns klart går ni vidare med nästa påstående. Om någon deltagare vill byta plats efter att ha hört någon annans åsikt så får deltagarna flytta på sig. Det är således fritt fram att ändra åsikt under övningen. Förslag på påståenden varierar efter syftet med övningen och vilka som deltar.

Här är några exempel på påståenden vid utvärdering:

- Kursen uppfyllde mina förväntningar
- Jag har lärt mig mycket
- Stämningen var god
- Det viktigaste var att möta de andra deltagarna
- Jag har fått nya idéer
- Jag vet hur jag ska fortsätta arbetet när jag kommer hem.
- Det var mycket vi inte hann med

Tidsåtgång

10–20 min beroende på antal påståenden.

Användningsområde

Kan användas i alla typer av grupper. Kräver ett rum där man får plats att stå på en linje. Kan även användas för att få igång bra samtal (se skapa goda samtal).

Reflektionsboken

Få möjlighet att enskilt reflektera över en utbildningsprocess och öka medvetenheten om sitt eget lärande. Reflektionsboken kan också användas som en hjälp vid utvärderingen av kursen för att minnas sina åsikter om olika moment. Reflektionsboken är bra att använda vid längre processer.

Syfte

Få möjlighet att enskilt reflektera över en utbildningsprocess och öka medvetenheten om sitt eget lärande. Reflektionsboken kan också användas som en hjälp vid utvärderingen av kursen för att minnas sina åsikter om olika moment.

Genomförande

Alla deltagare får en egen skrivbok där man skriver ner sina egna reflektioner, lärdomar, tankar och funderingar. Varje deltagare ägnar efter varje utbildningstillfälle en stund till att skriva ner sina egna reflektioner kring utbildningstillfället.

Exempel på hur reflektionerna kan inledas:

- Idag handlade det om...
- Det påminde mig om...
- Från den här dagen tar jag med mig...
- En lärdom idag var...
- Jag undrar...
- Jag skulle vilja lära mig mer om...

Reflektionsboken är helt för eget bruk och man väljer själv om man vill dela något med någon annan.

Tidsåtgång

Från cirka 5 minuter till hur länge man vill.

Användningsområde

Reflektionsboken är bra att använda vid längre processer.

Lärande och insikter

Tydliggöra vilka lärdomar och insikter deltagarna tycker att de har fått. Passar i grupper upp till 25 personer.

Syfte

Tydliggöra vilka lärdomar och insikter deltagarna tycker att de har fått.

Genomförande

Be varje deltagare reflektera enskilt under några minuter över vilka lärdomar, nya tankar, idéer eller insikter de fått. Låt deltagarna sätta sig i par och dela sina tankar med varandra. Låt därefter varje bikupa redovisa de tre viktigaste sakerna inför resten av gruppen.

Tidsåtgång

Cirka 20 min beroende på gruppstorlek.

Användningsområde

Passar i grupper upp till cirka 25 personer.

Nätträff

Fundera enskilt och lägg ut skriftligt.

Tändstickan

Utvärdera en aktivitet.

Passar i grupper från fyra personer till tjugo.

Syfte

Utvärdera en aktivitet.

Genomförande

Alla deltagare står upp i en ring. Ledaren tar fram en tändsticksask. Man går varvet runt och alla får säga några ord om den aktivitet man genomfört. När deltagarna börjar prata tänds han/hon en tändsticka och får prata så länge tändstickan brinner.

Tidsåtgång

10–20 min beroende på storleken på gruppen.

Användningsområde

Passar i grupper från fyra personer till cirka tjugo.

Skapar fokus och en skön stämning.

Vattentrappan

Få möjligheter att uttrycka sina åsikter fritt om en aktivitet, lyssna aktivt på och inspireras av övriga deltagares synpunkter. Passar i grupper på minst tio personer.

Syfte

Få möjligheter att uttrycka sina åsikter fritt om en aktivitet, lyssna aktivt på och inspireras av övriga deltagares synpunkter.

Genomförande

Placera deltagarna i mindre grupper om tre till fem personer. Den första gruppen börjar samtala utifrån några utvärderingsfrågor, till exempel: Vad har varit bra, vad har inte varit bra, förslag på förändringar. Övriga deltagare lyssnar. Gruppen får prata under en bestämd tid, t ex. tre minuter. Därefter bryter ledaren och ordet går vidare till nästa grupp. Nästa grupp fortsätter då där den första gruppen slutade. Gruppen pratar utifrån samma frågor, men får inte upprepa vad den första gruppen sa utan får försöka att komma på nya saker. Man fortsätter tills alla grupper har fått prata.

Tidsåtgång

10–15 min beroende på antal grupper.

Användningsområde

Passar i grupper på minst tio personer. Vattentrappan kan även användas för att inventera olika ämnen. Grupperna kan då prata utifrån vad de vet om något specifikt ämne. Se även: Skapa goda samtal.

Lärt och känt

Att själv få reflektera över en aktivitet, dela sina tankar med andra och få del av andras reflektion. Kan användas både i små och stora grupper.

Syfte

Att själv få reflektera över en aktivitet, dela sina tankar med andra och få del av andras reflektion.

Genomförande

Deltagarna delas in i grupper med 4–6 personer i varje grupp. Varje deltagare har ett papper indelat i fyra fält: Känt, Hänt, Tänkt, Lärt. Deltagarna reflekterar sedan enskilt i några minuter och skriver ner sina tankar i varje fält. Därefter genomförs en runda där alla delar sina reflektioner med gruppen.

Användningsområde

Kan användas både i små och stora grupper. Metoden passar bra som reflektion när en aktivitet avslutas, men kan även användas som uppföljning, till exempel mitt i en längre aktivitet.

Nätträff

Metoden kan genomföras skriftligt och går därför att använda vid träffar på nätet.